

NO ZIEMEĻIEM UN DIENVIDIEM LĪDZ SKAISTAJAI ZEMEI

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Dan 11, Dan 8:3–8, 20–22, Jes 46:9, 10, Dan 8:9, 23, Mt 27:33–50.

ATMIŅAS PANTS:

“Arī no sapratīgiem daži kritīs, lai taptu šķīstīti, vētīti un garīgi tīrīti līdz dienu beigām, jo Dieva noliktais pēdējais laiks vēl nav klāt” (Dan 11:35).

Pirms sākam šo izaicinājumu pilno nodaļu, vajadzētu minēt dažus punktus. Pirmkārt, Dan 11. nodaļa ir paralēla visām iepriekšējām Daniēla grāmatas pravietiskajām vēstīm. Pravietiskā vēsts tāpat kā 2., 7., 8. un 9. nodaļā sniedzas no pravieša dienām līdz laika galam. Otrkārt, parādās pasaules varu secība – tādu varu, kas bieži apspiež Dieva ļaudis. Treškārt, katrs pravietiskais izklāsts noslēdzas ar laimīgām beigām. Dan 2. nodaļā akmens iznīcina statuju. Dan 7. nodaļā Cilvēka Dēls saņem valstību. Dan 8. un 9. nodaļā Debesu svētnīca tiek šķīstīta, pateicoties Mesijas darbam.

11. nodaļa seko trim pamatpunktiem. Pirmkārt, tā sākas ar Persijas ķēniņiem un pārrunā to likteņus gala laikā, kad ziemeļu ķēniņš uzbrūk Dieva svētajam kalnam. Otrkārt, ir aprakstīta kauju secība starp ziemeļu un dienvidu ķēniņu un to, kā tās ietekmē Dieva ļaudis. Treškārt, tā noslēdzas ar laimīgām beigām, kad ziemeļu ķēniņš piedzīvos galu pie “svētā godības kalna” (Dan 11:45). Šāds pozitīvs noslēgums norāda uz ļaunuma beigām un Dieva mūžīgās valstības nodibināšanu.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 21. martā.

Pravietojumi par Persiju un Grieķiju

Izlasi Dan 11:1–4. Ko mēs šeit redzam tādu, kas atgādina mums dažus no iepriekšējiem pravietojumiem, ko mēs redzējām Daniēla grāmatā? _____

Gabriēls pastāsta Daniēlam, ka no Persijas celsies vēl trīs ķēniņi. Viņiem sekos ceturtais ķēniņš, kas būs visbagātākais no visiem un celsies karā pret grieķiem. Pēc Kīra trīs sekojoši ķēniņi valdīs Persijā: Kambīzs (530.–522. g. pr. Kr.), Viltus Smerdis (522. g. pr. Kr.) un Dārijs I (522.–486. g. pr. Kr.). Ceturtais ķēniņš ir Kserkss, kas Esteres grāmatā minēts kā Ahasvers. Viņš ir ļoti bagāts (Est 1:1–7) un vada milzīgu armiju, lai iekarotu Grieķiju, kā tas bija teikts pravietojumā. Bet, neskatoties uz viņa spēku, viņu atvaira mazāks spēks – varonīgie grieķu kareivji.

Nav grūti atpazīt Aleksandru Lielo kā vareno ķēniņu, kas ceļas Dan 11:3 un kas kļūst par absolūtu senās pasaules valdnieku. 32 gadu vecumā viņš nomirst, neatstājis mantinieku, kas valdītu pār impēriju. Tā valsts tika sadalīta četru viņa ģenerāļu starpā: Seleks pār Siriju un Mezopotāmiju, Ptolemajs pār Ēģipti, Lisimahs pār Trāķiju un Mazāzijas daļām, savukārt Kasandrs pār Maķedoniju un Grieķiju.

Salīdzini Dan 11:2–4 ar Dan 8:3–8, 20–22. Kā šie panti kopā palīdz šeit identificēt Aleksandru kā aprakstīto varu? _____

Ko mēs varam mācīties no visu šo vārdu, datumu, vietu un vēsturisko notikumu klāsta? Vispirms mēs uzzinām, ka pravietojums ir piepildījies tā, kā dievišķais vēstnesis bija paredzējis. Dieva Vārds nekad nekļūdās. Otrkārt, Dievs ir vēstures Kungs. Mums varbūt ir iespaids, ka politisko spēku, vadītāju un valstību secību izsauc imperatoru, diktatoru un visu veidu politiķu ambīcijas. Tomēr Bībele atklāj, ka Dievs visu kontrolē un griež vēstures riteni saskaņā ar Savu dievišķo nodomu, kas galu galā novedīs pie ļaunā izskaušanas un Dieva mūžīgās valstības nodibināšanas.

Pravietojumi par Sīriju un Ēģipti

Izlasi Dan 11:5–14. Kas šeit atklājas? _____

Pēc Aleksandra Lielā nāves milzīgā grieķu impērija tika sadalīta četru ģenerāļu starpā. Divi no tiem – Seleks Sīrijā (ziemeļos) un Ptolemajs Ēģiptē (dienvidos) – nodibināja dinastijas, kas cīnījās cita pret citu, lai iegūtu kontroli pār zemi.

Lielākā daļa Bībeles pētnieku saprot, ka kari starp ķēniņu ziemeļos un ķēniņu dienvidos, par kuriem pravietots Dan 11:5–14, attiecas uz daudzām kaujām, kurās bija iesaistītas šīs divas dinastijas. Saskaņā ar pravietojumu būs mēģinājumi apvienot šīs divas dinastijas ar laulībām, bet šī savienība būs īslaicīga (Dan 11:6). Vēsturiskie avoti mūs informē, ka Antiohs II Teos (261.–246. g. pr. Kr.), Seleka I mazdēls, apprecēja Bereniku, Ēģiptes ķēniņa Ptolemaja II Filadelfa meitu. Tomēr šī savienība nebija ilgstoša, un konflikts, kas tiešā veidā iesaistīja Dieva ļaudis, drīz atjaunojās. Tādējādi Daniēla 11. nodaļa atklāj dažus svarīgus notikumus, kas skars Dieva ļaužu likteni pēc tam, kad pravietis Daniēls jau būs vairākus gadsimtus nokāpis no skatuves.

Atkal mēs varam uzdot jautājumu, kāpēc Kungs priekšlaicīgi atklāj visas šīs detaļas par kariem, kuros ir iesaistītas lielvaras, kas cīnās cita pret citu. Iemesls ir vienkāršs: šie kari ietekmē Dieva ļaudis. Tāpēc Kungs jau iepriekš brīdina par daudzajiem izaicinājumiem, ko Viņa ļaudis piedzīvos nākotnē. Dievs ir arī vēstures Kungs, un, salīdzinot pravietisko ziņojumu ar vēstures notikumiem, mēs atkal varam redzēt, ka pravietiskais vārds ir piepildījies tā, kā tas bija paredzēts. Dievs, kas paredz šo hellēnisko valstu likstas, kas apkaro cita citu, ir Dievs, kas zina nākotni. Viņš ir mūsu uzticības un ticības cienīgs. Šis ir liels Dievs, nevis elks, ko radījusi cilvēciska iztēle. Viņš ne tikai vada vēstures notikumu gaitu, bet Viņš arī vēlas vadīt mūsu dzīvi, ja Viņam to ļausim.

Izlasi Jes 46:9, 10. Cik daudz no kristīgās teoloģijas pamatiem ir atrodami šajos divos pantos, un kādu lielu cerību mēs varam no tiem gūt? Padomājiet, cik biedējošs būtu desmitais pants, ja Dievs būtu nevis laipns un mīlošs, bet atriebīgs un nejauks. _____

Roma un derības Valdnieks

Izlasi Dan 11:16–28. Lai gan teksts ir grūts, kādus tēlus jūs varat atrast, kas atrodami arī citur Daniēla grāmatā? _____

Šķiet, ka Dan 11:16 ir attēlota varas pāreja no hellēņu ķēniņiem pie pagānu Romas: “Tādēļ tas, kas bija devies cīņā pret viņu, rīkosies pēc patikas, un neviens to nevarēs kavēt; viņš apmetīsies skaistajā zemē, to postīs un vietumis pārvērtīs neauglīgā kailatnē.” Skaistā zeme ir Jeruzāleme, apgabals, kur dzīvoja senais Israēls, un jaunā vara, kas pārņēma šo apgabalu, ir pagānu Roma. Šis pats notikums ir attēlots ar horizontālo mazā raga izplešanos, kas aizsniedz skaisto zemi (Dan 8:9). Tāpēc kļūst skaidrs, ka vara, kas valda šajā vēstures posmā, ir pagānu Roma.

Šo uzskatu atbalsta arī citas norādes Bībelē. Piemēram, “nodevu ievācējs” varētu attiekties uz cēzaru Augustu. Viņa valdīšanas laikā, Marijai un Jāzepam dodoties uz Betlēmi uz tautas skaitīšanu, piedzimst Jēzus (Dan 11:20). Saskaņā ar šo pravietojumu šim valdniekam sekos “neieredzēts un nicināms cilvēks” (Dan 11:21). Kā rāda vēsture, Augustam sekoja Tibērijs, kas bija Augusta adoptētais dēls. Tibērijs ir zināms kā ekscentrisks un ļauns cilvēks.

Saskaņā ar Bībeles pantu vēl svarīgāk ir tas, ka Tibērija valdīšanas laikā tiks satriekts “derības valdnieks” (Dan 11:22). Ir skaidrs, ka tas attiecas uz Kristus krustā sišanu, ko sauc arī par “svaidīto valdnieku” (Dan 9:25, sk. arī Mt 27:33–50), kad Viņam tiek pasludināts nāves spriedums Tibērija valdīšanas laikā. Atsauksme uz Jēzu kā “derības valdnieku” šeit ir spēcīgs norādījums, kas palīdz mums atklāt vēstures notikumu plūdumu, atkal sniedzot lasītājiem spēcīgus pierādījumus Dieva apbrīnojamajām zināšanām par nākotni. Dievs ir bijis patiesi it visā, kas pravietots līdz šim, tāpēc mēs varam droši Viņam uzticēties, ka notiks viss, ko Viņš saka.

Pat visu politisko un vēsturisko notikumu vidū šajos pantos ir atklāts Jēzus no Nācaretes, “derības valdnieks”. Kā tas palīdz mums atklāt, ka, neskatoties uz visu pretestību un politiskām intrigām, Jēzus ir un paliek Rakstu centrā? _____

Nākamā vara

Izlasi Dan 11:29–39. Kas ir šī vara, kas nāk pēc pagānu Romas? _____

Dan 11:29–39 attiecas uz jaunu varas sistēmu. Lai gan šī sistēma ir kā turpinājums pagānu Romas impērijai un mato dažas savu priekšteču rakstura īpašības, vienlaikus šķiet, ka dažos aspektos tā ir atšķirīga. Bībeles pantā teikts, ka “šoreiz nebūs tā, kā bija pirmoreiz” (Dan 11:29). Skatoties tālāk, mēs atrodam, ka tā darbojas kā reliģiska vara. Tās uzbrukuma mērķis galvenokārt ir Dievs un Viņa ļaudis. Aplūkosim dažas no darbībām, ko veica šis ķēniņš.

Pirmkārt, viņš rīkosies “dusmās un bardzībā pret svēto derību” (Dan 11:30). Šai ir jābūt atsaucei uz Dieva glābšanas derību, kam ķēniņš pretojas.

Otrkārt, šis ķēniņš radīs spēkus, kas “liks negodā svētnīcu” un pārtrauks “dienišķo upuri” (Dan 8:11). To vajadzētu saprast kā garīgu uzbrukumu pret Kristus kalpošanu Debesu svētnīcā.

Treškārt, kā sekas savam uzbrukumam svētnīcai šī vara atnes postu Dieva templī. Paralēlais izteiciens “apgrēcības posts” norāda uz mazā raga atkrišanas un sacelšanās darbību (Dan 8:13).

Ceturtkārt, šī vara vajā Dieva ļaudis: “Arī no sapratīgiem daži kritīs, lai taptu šķīstīti, vētīti un garīgi tīrīti līdz dienu beigām, jo Dieva noliktais pēdējais laiks vēl nav klāt” (Dan 11:35). Tas mums atgādina mazo ragu, kas norāva kādus no šī pulka un no zvaigznēm zemē un samina tos (Dan 8:10, salīdzini ar Dan 7:25).

Piektkārt, šis ķēniņš “būs pilns pašiedomas un šķītīs pats sev lielāks esam par visiem dieviem, nostāsies pret dzīvo Dievu un runās negantus vārdus” (Dan 11:36). Nav nekāds pārsteigums, ka mazais rags arī runā “pārgalvīgas lietas” (Dan 7:8), pat pret Dievu (Dan 7:25).

Varētu minēt arī citas līdzības, bet, ņemot vērā, ko mēs lasām Dan 7. un 8. nodaļā, kas ir šī vara un kāpēc mums ir tik svarīgi, neskatoties uz sabiedrības spiedienu, palikt stingriem savos uzskatos par to, kas tā ir? _____

Noslēdzošie notikumi

Izlasi Dan 11:40–45. Kas šeit notiek? _____

Sekojošās frāzes palīdz mums saprast šos pantus:

“*Laiku beigās*”. Izteiciens “gala laiks” atrodams tikai Daniēla grāmatā (Dan 8:17, Dan 11:35, 40, Dan 12:4, 9). Daniēla pravietojumu izpēte norāda, ka gala laiks sniedzas no pāvestības krišanas 1798. gadā līdz mirušo augšāmcelšanai (Dan 12:2).

“*Ziemeļu ķēniņš*”. Šis apzīmējums vispirms ģeogrāfiski norāda uz Seleķīdu dinastiju, bet tad tas attiecas vispirms uz pagānu un visbeidzot pāvestīgo Romu. Tas neaprkasta ģeogrāfisko vietu, bet Dieva ļaužu garīgo ienaidnieku. Pie tam mums vajadzētu arī atzīmēt, ka Ziemeļu ķēniņš aino pretstatu patiesajam Dievam, kas Bībelē simboliski saistās ar ziemeļiem (Jes 14:13).

“*Dienviņu ķēniņš*”. Šis nosaukums vispirms attiecas uz Ptolemaju dinastiju Ēģiptē, uz dienvidiem no svētās zemes. Pravietojumam turpinoties, tas iegūst teoloģisku dimensiju, un daži Bībeles pētnieki to saista ar ateismu. Kā saka Elena Vaita, komentējot atsauci uz Ēģipti Atkl 11:8: “Tas ir ateisms.” (“Lielā cīņa”, 269. lpp.)

“*Svētās godības kalns*”. Vecās Derības laikos šis izteiciens attiecās uz Ciānu, Israēla galvaspilsētu un sirdi, kas ģeogrāfiski atradās Apsolītajā zemē. Pēc krusta notikumiem Dieva ļaudis vairs netiek definēti pēc etniskās vai ģeogrāfiskās piederības. Tāpēc svētajam kalnam vajadzētu simboliski apzīmēt Dieva ļaudis, kas ir izkaisīti visā pasaulē.

Tāpēc mēs varētu notikumus skaidrot šādi: (1) dienviņu ķēniņš uzbrūk ziemeļu ķēniņam: franču revolūcija mēģināja izskaust reliģiju un sakaut pāvestību, bet cieta neveiksmi; (2) ziemeļu ķēniņš uzbrūk un sakauj dienviņu ķēniņu: reliģiskie spēki, ko vada pāvests un viņa sabiedrotie, beigās uzvarēs ateisma spēkus un izveidot koalīciju ar sakauto ienaidnieku; (3) Ēdoms, Moābs un dižciltīgie Amona ļaudis izbēgs: daži no viņiem, kas nav pieskaitīti Dieva uzticamajiem ļaudīm, pievienosies pulkam pēdējā stundā; (4) ziemeļu ķēniņš gatavojas uzbrukt svētajam kalnam, bet piedzīvo sakāvi: ļauno spēki ir iznīcināti, un tiek nodibināta Dieva valstība.

Kā mēs varam gūt mierinājumu no atziņas, ka beigās Dievs un Viņa ļaudis uzvarēs?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Interesanti, ka vismaz attiecībā uz Dan 11:29–39 Mārtiņš Lutērs svētnīcas apgānīšanu Dan 11:31 saista ar pāvestību un tās doktrīnām un praksi. Tādējādi saikne starp Dan 11 un Dan 7. un 8. nodaļu pastiprina Lutera un daudzu citu protestantu komentētāju uzskatu, ka pāvestība un tās mācība ir tā, kas piepilda šos pravietojumus. Saistībā ar šo Elena Vaita saka: “Pāvesta pārvaldības robežās nevienai draudzei neļāva ilgāku laiku baudīt sirdsapziņas brīvību. Tikko baznīca bija nostiprinājusies, tā tūlīt izstiepa savas rokas, lai satriektu visu, kas atsacījās atzīt tās varu, un draudzes cita pēc citas padevās tās virskundzībai.” (“Lielā cīņa”, 62. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā mēs varam būt iejūtīgi pret citu jūtām un tomēr neiziet uz kompromisiem attiecībā uz to, ko Bībele māca par Romas lomu pēdējās dienās?

2. Dan 11:33 lasām: “Sapratīgie tautā daudzus apgaismos, bet ar zobenu un uguni, ar iemešanu cietumā un mantas izlaupīšanu tos uz laiku nomāks un aizkavēs.” Ko saskaņā ar šo pantu daži no šiem uzticamajiem ļaudīm dara, pirms viņi mirst mocekļa nāvē? Kāda vēsts šeit ir mūsu dienām?

3. Dan 11:36 teikts: “Un ķēniņš rīkosies pēc savas patikas, viņš būs pilns pašiedomas un šķītīs pats sev lielāks esam par visiem dieviem, nostāsies pret dzīvo Dievu un runās negantus vārdus, un tas gūs panākumus, tiekāms Dieva dusmu mērs būs pilns, jo notiks, kas nolemts.” Ko tas tev atgādina? (Sk. Jes 14:12–17, sk. arī 2tes 2:1–4.)

4. Dan 11:27, 29 un 35 izmanto frāzi “lammo'ed” jeb “noliktais laiks” (NKJV). Ko tas mums atkal stāsta par to, ka Dievs vada vēstures gaitu?